

INFORMACJA PRASOWA

Mama na macierzyńskim

Z okazji zbliżającego się Dnia Matki warto przypomnieć, na jakie wsparcie z ZUS mogą liczyć ubezpieczone mamy, tuż po urodzeniu dziecka. Zaprzestanie pracy na wiele tygodni, by zająć się opieką nad maluszkim, to dla wielu rodziców duże wyzwanie finansowe. Dlatego warto podlegać ubezpieczeniu chorobowemu, bo dzięki temu rodzice mają możliwość spędzenia aż 61 tygodni z nowonarodzonym dzieckiem w domu, a za ten okres otrzymują co miesiąc zasiłek macierzyński. W przypadku urodzin bliźniaków, czy trójczków okres pobierania zasiłku macierzyńskiego wydłuża się.

O tym jak długo można przebywać z dzieckiem w domu, w jakiej wysokości jest wypłacany zasiłek oraz kiedy mama, bądź tata nie może zrzec się swojego przywileju na rzecz drugiego rodzica – w poniższym poradniku. – Ubezpieczonej mamie z tytułu urodzenia dziecka przysługuje urlop macierzyński i rodzicielski. Co ważne z urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego mogą skorzystać także ojcowie. Mają oni do swojej dyspozycji jeszcze urlop ojcowski - informuje Beata Kopczyńska, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie śląskim.

Zasiłek macierzyński dla ubezpieczonych rodziców

Zasiłek macierzyński przysługuje osobom, które podlegają ubezpieczeniu chorobowemu. Jest ono obowiązkowe dla osób zatrudnionych na umowę o pracę, natomiast w przypadku zleceniobiorców czy osób prowadzących własne firmy - ubezpieczenie to jest dobrowolne. W tych przypadkach osoby te same decydują czy chcą podlegać takiemu ubezpieczeniu, czy też nie. - Zasiłek macierzyński przysługuje niezależnie od tego, jak długo podlega się ubezpieczeniu chorobowemu. Na przykład jeśli kobieta urodziła dziecko dzień po tym, jak zgłosiła się do ubezpieczenia chorobowego albo zgłosił ją pracodawca, to zasiłek macierzyński i tak przysługuje – wyjaśnia rzeczniczka.

To jak długo mama, czy tato, będą opiekować się dzieckiem i korzystać z zasiłku macierzyńskiego zależy od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie. W przypadku urodzenia jednego dziecka łączny okres pobierania zasiłku macierzyńskiego za urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego wynosi 61 tygodni, czyli 20 tygodni urlopu macierzyńskiego i 41 tygodni urlopu rodzicielskiego), przy bliźniakach – 74 tygodnie (31 tygodni urlopu macierzyńskiego i 43 urlopu rodzicielskiego), przy trójczkach – 76 tygodni (33 tygodnie urlopu macierzyńskiego i 43 tygodnie rodzicielskiego), przy czworaczkach – 79 tygodni (35 tygodni urlopu macierzyńskiego i 43 tygodnie rodzicielskiego), pięcioczki – 81 tygodni (37 tygodni urlopu macierzyńskiego i 43 tygodnie urlopu rodzicielskiego).

Z takich świadczeń mogą skorzystać także osoby, które przyjęły dziecko na wychowanie w takim wieku, że nie jest możliwe wykorzystanie pełnego wymiaru urlopu rodzicielskiego przed ukończeniem przez dziecko 7 (ewentualnie 10) albo 14 roku życia, zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego wynosi 38 tygodni.

Stan zdrowia dziecka – dłuższy urlop rodzicielski

Do dłuższego urlopu rodzicielskiego niż 41, 43 lub 38 tygodni mają prawo rodzice, którym urodziło się dziecko lub przyjmą na wychowanie dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu, a które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jeśli dziecko ma specjalne zaświadczenie „Za życiem” rodzice będą mogli skorzystać odpowiednio z 65, 67 i 62 tygodni urlopu. Stąd też wydłuża się cały okres pobierania zasiłku macierzyńskiego, i tak przy urodzeniu jednego dziecka łącznie do 85 tygodni, w przypadku bliźniaków - 98 tygodni, trójczków – 100 tygodni, czworaczki – 102 tygodnie, pięcioczki – 104 tygodnie.

Tylko dla mam

Ze statystyk ZUS wynika, że wciąż w zdecydowanej większości niemowlakiem opiekuje się mama. W marcu tego roku z urlopu macierzyńskiego korzystało 67 tys. kobiet w całym kraju, a tylko 800 mężczyzn. - Trzeba wziąć pod uwagę to, że w przypadku urlopu macierzyńskiego pierwsze 14 tygodni (np. z 20 dostępnymi przy

urodzeniu jednego dziecka) jest „zarezerwowane” tylko dla mam, dopiero po ich wykorzystaniu, gdy mama wróci do pracy, tato może skorzystać z tego urlopu.

Albo mama albo tata

W ubiegłym roku wydłużono urlop rodzicielski o 9 tygodni: z 32 do 41 tygodni - w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka i z 34 do 43 tygodni - w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka. To tzw. 9-tygodniowy nietransferowalny urlop rodzicielski dla drugiego rodzica. Jeśli ubezpieczona mama wykorzystała urlop rodzicielski w maksymalnym wymiarze np. 32 tygodni lub 34 tygodni, to pozostałe 9 tygodni może wykorzystać już tylko ojciec. Jeśli z tego nie skorzysta – urlop przepadnie. - Wprowadzenie części urlopu rodzicielskiego dedykowanej drugiemu rodzicowi, zaowocowało dynamicznym wzrostem liczby ojców, którzy korzystają z urlopu rodzicielskiego. W 2023 r. 19 tys. ojców zdecydowało się na ten krok. Jest to wzrost do 7 procent uprawnionych – podkreśla rzeczniczka. W marcu tego roku z urlopu rodzicielskiego skorzystało 6,3 tys. mężczyzn.

Jaka płaca taki zasiłek

Wysokość zasiłku uzależniona jest od podstawy, od której odprowadzane są składki, czyli najczęściej od osiąganego wynagrodzenia. Im to wynagrodzenie wyższe, tym wyższe są odprowadzane składki, a w konsekwencji wyższe świadczenie dla rodziców maluszków. Wpływ na wysokość pobieranego świadczenia ma nasze średnie wynagrodzenie z ostatnich 12 miesięcy. W przypadku kobiet prowadzących własną działalność gospodarczą i podlegających dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu wysokość zasiłku jest ustalana na podstawie miesięcznego przychodu za okres 12 miesięcy kalendarzowych przed porodem.

Wysokość zasiłku stała czy zmienna

Ubezpieczona mama może otrzymywać zasiłek macierzyński w takiej samej wysokości przez cały okres jego pobierania tj. 81,5 proc. podstawy wymiaru zasiłku, o ile złoży tzw. „długi wniosek” o zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie. „Długi wniosek” nie może dotyczyć 9 tygodni urlopu rodzicielskiego dla drugiego z rodziców. Za tę część urlopu zasiłek zawsze wynosi 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Jeśli mama nie złoży wniosku o długi zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie, to zasiłek będzie wynosił 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego i 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu rodzicielskiego. W przypadku gdy w pierwszym roku życia dziecka nie zostanie wykorzystany ani jeden dzień zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (na podstawie długiego wniosku), będzie możliwość złożenia wniosku o jednorazowe wyrównanie zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego do 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Za okres urlopu rodzicielskiego zasiłek macierzyński będzie przysługiwać w wysokości 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku.

Z takich świadczeń mogą skorzystać także osoby, które przyjęły dziecko na wychowanie w takim wieku, że nie jest możliwe wykorzystanie pełnego wymiaru urlopu rodzicielskiego przed ukończeniem przez dziecko 7 (ewentualnie 10) albo 14 roku życia, zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego wynosi 38 tygodni.

Beata Kopczyńska
Regionalna Rzeczniczka Prasowa ZUS
w województwie śląskim